

Je ziet niet altijd alles helemaal

De kinderen leren over de relatie tussen plaatsing en ruimte

Heks voor de toverdeur, 5 jaar

Heks voor de toverdeur, 6 jaar

onderwerp

de heks voor de toverdeur

techniek

oliepastelkrijt

formaat

± 16 × 25 cm

Toelichting

Het lijkt vanzelfsprekend dat dingen elkaar gedeeltelijk bedekken, ook op een afbeelding. Het is echter frappant te zien hoe kinderen dit in een tekening weten te vermijden. De bedoeling van dit lesje is om iets voor iets anders te laten plaatsen. Daarin is deze opdracht al een voorbereiding op de volgende, waarin namelijk geleidelijk het standpunt van de kijker (= maker) een rol gaat spelen. Zowel de heks als de deur moeten groot getekend worden. Hierdoor kan het van-dichtbij-naar-iets-kijken aan de orde komen. De speelplaats is horizontaal, net als het papier bij het tekenen, de deur is echter *verticaal*: een stapje verder dus. Het onderwerp bestaat slechts uit twee elementen, de deur en de heks. Bij een complexer onderwerp zouden er al gauw te veel problemen ontstaan. Nu staat het een voor het ander. Beide zijn dichtbij en staan als het ware op de onderrand van het papier, zoals de kinderen het uit zichzelf ook al zouden doen. Maar nu doen ze het wel vanuit een bewust, zij het eenvoudig ruimtebesef. Dit bewust hanteren van de ruimte leer je natuurlijk niet in één lesje hierover! De keuze van het zachte oliepastel maakt het eenvoudig om grotere vlakken stevig in te kleuren waardoor het onbestemde wit van het papier beter verdwijnt.

Begeleiding

Deze les begint met een kort verhaaltje over een heks die alleen maar kan toveren als ze voor haar toverdeur staat. Deze deur is gestreept en heeft felle kleuren. Hoe die deur er precies uitziet komt nadrukkelijk aan de orde. Liefst wordt de deur van de klas beplakt met gekleurd papier (zie foto omslag). Ook het uiterlijk van de heks wordt zeer plastisch beschreven. De stok, de bochel, de kromme, heel lange neus.

Voor de jongste kinderen kan de opdracht het beste in twee fasen én op twee velletjes papier gemaakt worden. Eerst wordt de deur gekleurd. De deurpost valt samen met de rand van het papier. Op een tweede vel komt de heks. Belangrijk is dat zij groot genoeg is, omdat zij straks vlak voor de deur komt te staan! De heks wordt uitgeprikt of -geknipt en op de tekening van de deur geplakt; let op hoe hoog ze dan komt.

Voor de oudere kinderen is het een uitdaging de deur en de heks op een tekening tegelijk te maken. Nu wordt er met de heks begonnen. Als die klaar is moet de deur *erachter*! Hoe lopen nu de horizontale banen? Zitten ze links en rechts van de heks op dezelfde hoogte? Dit moet bij de evaluatie natuurlijk bekeken en besproken worden. En wat kun je door de heks nu niet zien? Hebben alle kinderen de deur helemaal goed gekleurd?

onderwerp

een huis met twee
bomen ervoor

techniek

waskrijt

formaat

± 20 × 30 cm

Andere opdracht

Hoe groot zijn deze ten opzichte van elkaar? Als in één keer tekenen te moeilijk is, kunnen de bomen ook op een apart papier gemaakt en uitgeknipt worden of opgeprikt. Voordat deze op de tekening met het huis geplakt worden eerst schuiven, passen en meten; niet zomaar laten doen.

Verdere onderwerpen: de auto staat vóór de garage; de jarige voor het (versierde) schoolbord.

Huis met bomen ervoor, 5 jaar